

Toiletangst begint vaak op school en kan levenslang doorwegen

1 Belg op 2 vermijdt buitenshuis toiletbezoek

Geberit nv, Meise, 19 november 2025

Een ongemakkelijke waarheid: de helft van de Belgen heeft moeite om buitenshuis de 'grote boodschap' te doen. Voor een grote groep daarvan (61%) heeft dit een niet te onderschatten impact op het sociale leven. Dat blijkt uit een grootschalige iVOX-enquête in opdracht van Geberit bij 2.000 Belgen. Die toiletschroom is dus niet zo onschuldig. Gastro-enterologen Prof. Dr. Danny De Looze (UZ Gent) en Dr. Magali Surmont (UZ Brussel) geven duiding bij de cijfers.

De helft van de Belgen (51%) zegt het moeilijk te vinden om buitenshuis de 'grote boodschap' te doen. Met openbare toiletten in de stad (75%) of bij het openbaar vervoer (73%) heeft zelfs meer dan 7 op de 10 Belgen een probleem. Ook (semi-)openbare toiletten in winkelcentra (65%) en tankstations (67%) scoren slecht. 52% vindt dit moeilijk op café, 45% bij vrienden en 36% bij familie. En op het werk voelen bijna 2 op de 5 Belgen (39%) zich ongemakkelijk bij de grote boodschap.

De cijfers verbazen de medische experts niet, maar ze vinden het signaal wel belangrijk. Prof. Dr. Danny De Looze (UZ Gent): *"Het is een interessant en relevant onderzoek, want het gaat om een grote groep van 2.000 mensen. Wij beschikken uiteraard over gegevens van onze patiëntengroep, maar dit brengt het gedrag van de brede bevolking in kaart. De significante impact op het sociale leven is wel opvallend en verdient verder onderzoek."*

Ruim drie op de tien (31%) doet de grote boodschap alleen als het écht niet anders kan. Slechts een derde (32%) luistert meteen als moeder natuur roept. En dat is de enige juiste houding, benadrukt Dr. De Looze: *"Je krijgt er geen gevaarlijke ziektes van, maar je behoefte ophouden werkt constipatie, buikpijn en een opgeblazen gevoel in de hand. De endeldarm gaat trager werken, waardoor de stoelgang harder wordt en zich blijft ophopen. Zo ga je meer persen, wat dan weer klachten zoals pijnlijke aambeien en kloven kan verergeren."*

Toiletangst

Waarom al die toiletschaamte? De grootste drempel is hygiëne: zeven op de tien Belgen (69%) vinden toiletten buiten de privésfeer niet proper genoeg. Voor vrouwen is dat nog vaker een probleem (77% vs. 59% bij mannen). Een derde (34%) voelt zich gewoon veiliger thuis, en evenveel mensen (32%) zeggen zich niet te kunnen ontspannen op een vreemd toilet.

Daarnaast spelen schaamte en stress een grote rol. Driekwart (74%) ervaart toiletstress wanneer anderen buiten staan te wachten, en bijna twee derde (63%) schaamt zich voor geluiden of geuren. Ook de angst om geen toilet te vinden is voor 23% een bron van stress. Gevolg: veel mensen houden hun behoefte op, langer dan strikt genomen gezond is.

Dr. Magali Surmont (UZ Brussel) bevestigt dat dit een van de meest onderschatte gewoonten is: *"Ophoudgedrag is zonder twijfel een van de onderliggende mechanismes voor darmklachten op*

volwassen leeftijd. Hoe vaker je je ontlasting uitstelt, hoe meer je je eigen lichaam aanleert om de signalen van aandrang te negeren. Zo kom je in een vicieuze cirkel.”

Impact op het dagelijks leven

Toiletangst heeft voor een vrij grote groep mensen een directe impact op het sociale leven. Liefst zes op de tien Belgen (61%) die er last van hebben – toch een aanzienlijke groep – zeggen dat het hun activiteiten buitenshuis beïnvloedt. Een dagje shoppen (33%), een wandeling maken (34%) of het openbaar vervoer nemen (32%): het wordt allemaal moeilijker wanneer de angst overheerst om geen toilet te vinden.

Volgens Dr. Surmont heeft dat wel degelijk gevolgen: *“We zien dat mensen letterlijk minder buiten komen door toiletangst. Dat heeft zowel een lichamelijke als mentale impact. Wat ook meespeelt, is dat een grote boodschap doen in onze westerse cultuur heel erg een privéaangelegenheid is. We zouden dat moeten demystifiëren, want het is een taboe zonder reden.”*

Toiletangst wortelt in schooltijd

De oorsprong van het probleem ligt vaak op jonge leeftijd. Meer dan de helft van wie vandaag moeite heeft met een buitenshuis toiletbezoek (55%) verwijst naar de schooltijd als beginpunt. Twaalf procent (12%) herinnert zich dit al vanaf de kleuterschool, bijna een kwart (23%) sinds de lagere school en nog eens één op de vijf (20%) sinds het middelbaar.

De oorzaken zijn herkenbaar: slecht onderhouden sanitaire ruimtes (67%), een gebrek aan privacy (46%) of aan noodzakelijke uitrusting zoals wc-papier (41%), verouderde infrastructuur (40%), pestgedrag (9%) van medeleerlingen of de houding van leerkrachten (7%). Slechts weinig kinderen voelen zich echt op hun gemak in de sanitaire ruimtes van hun school.

Een eerdere iVOX-studie uit 2022 bevestigde die tendens: zeven op de tien leerlingen houden hun behoefte soms op om niet op school naar het toilet te moeten, en twee op de vijf ouders beschouwen het schoolsanitair als een gezondheidsrisico. Zowel ouders als leerkrachten pleiten voor duidelijke normen en jaarlijkse inspecties.

Volgens Prof. Dr. De Looze is het belang van degelijk schoolsanitair dan ook duidelijk: *“Netheid, privacy en gebruiksgemak zijn cruciaal. Je moet ‘op je gemak’ kunnen gaan, in een afgesloten ruimte. Het is begrijpelijk dat kinderen tijdens de les willen gaan, want dan is het rustiger op het toilet. Zeker in de lagere school zou daarop geen verbod mogen bestaan. Minimale normen voor schoolsanitair zijn eveneens het overwegen waard.”* Momenteel bestaan er slechts algemene ‘aanbevelingen’. Dat maakt dat het sanitair vaak op de laatste plaats komt bij het opmaken van schoolbudgetten.

Dr. Surmont ziet de gevolgen in haar praktijk: *“We zien veel constipatie bij kinderen, en ongeveer een kwart houdt daar ook op latere leeftijd klachten aan over. Vooral bij jonge kinderen is aangepast of meegroeiend sanitair belangrijk, maar ook het aanleren van goed toiletgedrag. Daar worden immers de kiemen gelegd van latere problemen. China is op dat vlak een voorbeeld: daar leren kinderen van jongs af aan naar hun lichaam te luisteren en wordt de stoelgang met grafische middelen bespreekbaar gemaakt.”*

Structureel tekort aan publieke toiletten

Drie op de vier Belgen (73%) vinden dat er te weinig openbare toiletten zijn, en bijna evenveel (65%) klagen over het gebrek aan onderhoud of netheid. Nochtans is de bereidheid om te betalen groot: acht op de tien Belgen (80%) zouden bereid zijn om een kleine bijdrage te leveren voor een proper en hygiënisch toilet. Bijna vier op de tien (39%) vinden 0,50 euro aanvaardbaar, één op de vijf (18%) is bereid om 1 euro te betalen, slechts 5% zouden meer willen betalen. Volgens Dr. De Looze is de Belgische situatie ronduit problematisch en behoren we tot de staart van het peloton in Europa.

“Wij pleiten al lang voor meer publieke toiletten en hopen op concrete actie via een resolutie die al even bij minister Crevits ligt. Het gaat niet alleen om extra sanitaire gebouwen, je kan ook bestaande stadsgebouwen zoals bibliotheken, cultuurhuizen of sporthallen meer gaan openstellen. De cijfers tonen aan dat mensen gerust willen betalen. En als het allemaal te veel kost, waarom niet samenwerken met de privésector, bijvoorbeeld via reclame op deze plaatsen?”

Dr. Surmont vult aan: *“Je kan niet van elke horecazaak of winkel verwachten dat ze een openbaar toilet worden, dat is niet hun kernfunctie. De toiletpas* is een hulpmiddel, maar geen structurele oplossing. Bovendien is het juridisch niet afdwingbaar. Maar we mogen niet aanvaarden dat mensen met medische problemen of toiletangst sociaal geïsoleerd raken. Toegang tot een proper en toegankelijk toilet is geen luxe, maar zou een basisrecht moeten zijn.”*

* De Toiletpas verleent mensen met chronische darmproblemen gratis en discreet toegang tot het sanitair van horecazaken, lokale zelfstandigen en vrije beroepen overal in Europa zonder iets te consumeren of een vergoeding te betalen.

Geberit lanceert opnieuw “Jacht op vuile toiletten”

In het kader van Wereldtoilettag op 19 november start Geberit dit jaar de 6^e editie van zijn initiatief “Jacht op vuile toiletten”. Van 19 november tot 31 december kunnen scholen hun dossier indienen voor renovatiehulp en kans maken op 7.500 euro aan sanitaire toestellen. Sinds 2020 kregen al 15 scholen directe hulp. In totaal dienden in 5 jaar tijd al 448 scholen een dossier in, een duidelijk signaal dat het thema leeft. Voor meer informatie over de deelnamevoorwaarden aan “Jacht op vuil toiletten”:

geberit.be/wtd

Belangrijkste cijfers uit de enquête:

- 51% van de Belgen vindt het moeilijk buitenshuis naar het toilet te gaan.
- 1 op 3 vermijdt het zelfs zoveel mogelijk.
- 55% sleept toiletangst mee sinds schooltijd.
- 67% wijst hiervoor slecht onderhouden schooltoiletten als oorzaak aan.
- 3 op 4 vindt dat er te weinig publieke toiletten in België.
- 65% vindt bestaande publieke toiletten onvoldoende hygiënisch.
- 8 op 10 zijn bereid te betalen voor een proper publiek toilet.
- Toiletstress: 74% kan zich niet ontspannen als anderen staan te wachten
- 63% heeft toiletschaamte voor geluiden/geuren

**Online onderzoek uitgevoerd door onderzoeksbureau iVOX in opdracht van Geberit nv. tussen 29 augustus en 5 september 2025 bij 2000 Belgen representatief op taal, geslacht, leeftijd en diploma. De maximale foutenmarge bij 2000 Belgen bedraagt 2,3%.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Geberit nv

Ossegemstraat 24, 1860 Meise

Roos De Groote, Media & PR officer

Tel. +32 (0)2 252 01 11

De volledige iVOX studie is op eenvoudige aanvraag beschikbaar via roos.degroote@geberit.com

Over Geberit

De wereldwijd opererende Geberit Groep is een Europese marktleider op gebied van sanitaire producten en vierde in 2024 zijn 150e verjaardag. Geberit werkt met een sterke lokale aanwezigheid in de meeste Europese landen, en biedt unieke meerwaarde op het vlak van sanitaire technologie en keramische badkamerartikelen. Het productienetwerk telt 26 productievestigingen, waarvan 4 overzees. Het hoofdkantoor van de Groep bevindt zich in Rapperswil-Jona, Zwitserland. Met om en bij de 11.000 medewerkers in een 50-tal landen, realiseerde Geberit in 2024 een netto-omzet van CHF 3,1 miljard. De Geberit-aandelen staan genoteerd op de Zwitserse beurs (SIX) en zijn sinds 2012 opgenomen in de SMI (Swiss Market Index = Zwitserse beursindex).

Foto's downloaden

Toiletangst wortelt in schooltijd

Dr. Surmont over gezond toiletgedrag bij kinderen: *“Vooral bij jonge kinderen is aangepast of meegroeïend sanitair belangrijk, maar ook het aanleren van goed toiletgedrag. Daar worden immers de kiemen gelegd van latere problemen.”*

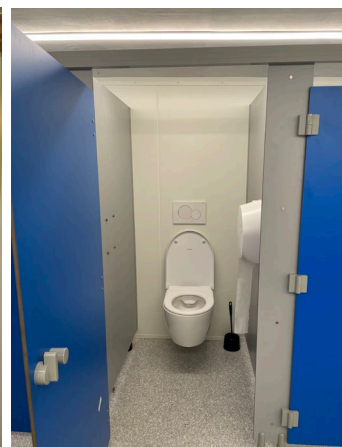
Cartoon: Ilah voor Geberit

Geberit initiatief

In het kader van Wereldtoilettag start Geberit dit jaar de 6^e editie van zijn actie “Jacht op vuile toiletten”.

Foto: Geberit

“Jacht op vuile toiletten”

Van 19 november tot 31 december kunnen scholen hun dossier indienen en kans maken op professioneel advies en financiële ondersteuning tot 7.500 euro in sanitaire toestellen voor de renovatie van hun sanitair.

Foto: Geberit

Vorige editie

Sinds 2020 kregen al 15 scholen directe hulp. Zo kon vrije basisschool Saint-Thomas in Maulde haar sanitair grondig renoveren dankzij het initiatief. Een zichtbaar verschil dat bijdraagt aan meer comfort, hygiëne en veiligheid voor de leerlingen.

Foto: Geberit